

Posúdenie zoznamu lokálne systémovo významných bánk a ich kapitálových vankúšov

Apríl 2025

1. Zhrnutie

Stabilitu a odolnosť slovenského bankového sektora podporujú aj kapitálové vankúše. Popri proticyklickom kapitálovom vankúši (CCyB) a kapitálovom vankúši na systémové riziká (SyRB) Národná banka Slovenska (NBS) stanovuje aj kapitálový vankúš pre lokálne systémovo významné banky (O-SII¹). Cieľom O-SII vankúša je pokrytie rizík, ktoré vyplývajú z významnosti niektorých bánk pre lokálny finančný sektor a pre domácu ekonomiku.

Úlohou NBS je identifikovať banky, ktoré sú pre slovenský bankový sektor systémovo významné a určiť im kapitálový vankúš. Na základe údajov ku koncu roka 2024 bolo ako O-SII identifikovaných 5 bánk, pričom ide o tie isté banky ako v roku 2024. Kapitálové vankúše identifikovaných bánk sa tiež nemenia².

2. Zoznam O-SII zostáva rovnaký

Preskúmanie O-SII pozostáva z dvoch základných procesov. Prvým je výpočet skóre bánk, na základe ktorého sa určí zoznam O-SII. V rámci druhého procesu sa stanoví výška kapitálového vankúša pre banky, ktoré sú predtým identifikované ako O-SII.

Jednotlivé banky môžu byť identifikované ako O-SII buď na základe harmonizovanej metodiky alebo na základe národnej metodiky³. Harmonizovaná metodika je jednotná pre všetky bankové sektory EÚ a využíva sa ako prvý krok pre stanovenie O-SII zoznamu. V rámci tohto kroku bolo identifikovaných päť lokálne systémovo významných bánk⁴.

V druhom kroku NBS stanovuje skóre bánk na základe ukazovateľov, ktoré lepšie vystihujú špecifiká obchodných modelov slovenských bánk. Tieto ukazovatele sú súčasťou národnej metodiky, ktorá sa používa nielen na prípadné doplnenie O-SII zoznamu, ale tiež na stanovenie výšky jednotlivých kapitálových vankúšov. V druhom kroku nebola identifikovaná žiadna ďalšia banka ako O-SII⁵.

Po preskúmaní na základe údajov bánk ku koncu roka 2024 je zoznam systémovo významných bánk v porovnaní s minulým rokom bezo zmeny:

- Československá obchodná banka, a. s.,
- Prima banka Slovensko, a. s.,
- Slovenská sporiteľňa, a. s.,
- Tatra banka, a. s.,
- Všeobecná úverová banka, a. s.

¹ Z angl. „Other Systematically Important Institution“ prekladáme ako lokálne systémovo významná banka podľa § 33a ods. 1 písm. c) zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách a inak systémovo významná inštitúcia podľa článku 131 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2013/36/EÚ z 26. júna 2013.

² Vzhľadom na nezmenený zoznam O-SII a ich kapitálových vankúšov nie je potrebné prijímať nové rozhodnutia. V platnosti ostávajú rozhodnutie NBS č. 1/2024 o určení lokálne systémovo významných bánk a rozhodnutie NBS č. 2/2024 o určení výšky tlmiacej rezervy vankúša pre O-SII.

³ EBA/GL/2014/10 [https://www.eba.europa.eu/sites/default/files/documents/10180/930752/964fa8c7-6f7c-431a-8c34-82d42d112d91/EBA-GL-2014-10%20\(Guidelines%20on%20O-SIIs%20Assessment\).pdf](https://www.eba.europa.eu/sites/default/files/documents/10180/930752/964fa8c7-6f7c-431a-8c34-82d42d112d91/EBA-GL-2014-10%20(Guidelines%20on%20O-SIIs%20Assessment).pdf)

⁴ Okrem 5 bánk dosiahli dostatočné skóre pre identifikáciu O-SII aj dve pobočky zahraničných bánk. Jedná sa o UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a. s., pobočku zahraničnej banky a mBank S.A., pobočku zahraničnej banky. V prípade pobočiek zahraničných bánk však nie je možné stanoviť požiadavku na kapitálové vankúše.

⁵ Dostatočné skóre pre identifikáciu O-SII okrem dvoch pobočiek zahraničných bánk z prvého kroku dosiahla aj jedna ďalšia pobočka zahraničnej banky, ktorou je J&T Banka, a. s., pobočka zahraničnej banky.

3. Kapitálové vankúše pre O-SII sa nemenia

Výška kapitálových vankúšov jednotlivých O-SII zostáva na aktuálnej úrovni. Celkové skóre v druhom kroku sa v prípade bánk zmenilo iba minimálne. Poradie bánk sa v porovnaní s minulým rokom nezmenilo, a všetky O-SII zostávajú v tých istých intervaloch pre stanovenie výšky vankúša. **Z daného dôvodu nie je potrebné prijímať nové rozhodnutie NBS, ktoré by stanovovalo výšku O-SII vankúšov na nasledujúci rok, a naďalej bude platiť ich aktuálna výška** (tabuľka 1). Kalibrácia O-SII vankúšov slovenských bánk spĺňa aj požiadavky vyplývajúce z metodiky ECB o minimálnych úrovniach vankúšov pre O-SII.

Tabuľka 1

Vankúše pre systémovo významné banky

Banka	Výška kapitálových vankúšov pre O-SII od 1. 1. 2025
Slovenská sporiteľňa, a. s.	2,00 %
Všeobecná úverová banka, a. s.	1,75 %
Tatra banka, a. s.	1,50 %
Československá obchodná banka, a. s.	1,00 %
Prima banka Slovensko, a. s.	0,25 %

Zdroj: NBS

Poznámka: O-SII - lokálne systémovo významné banky.

Bankový sektor disponuje dostatkom voľného kapitálu na financovanie ekonomiky. Celková kapitálová primeranosť bankového sektora bola aj ku koncu roka 2024 na veľmi dobrej úrovni (20,1 % rizikovo-vážených aktív). Objem využiteľného kapitálu nad rámec kapitálových požiadaviek⁶ dosiahol ku koncu roka 2024 úroveň 1,7 mld. € (3,8 % rizikovo-vážených aktív).

⁶ Bez zohľadnenia požiadavky na MREL.

Príloha 1 - Legislatívny rámec

NBS má na základe § 33d ods. 1 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (zákon o bankách) povinnosť určiť zoznam O-SII a od 1. januára 2016 tento zoznam zverejniť na svojom webovom sídle. Ďalej, NBS môže na základe § 33d ods. 6 zákona o bankách rozhodnúť o určení vankúša pre O-SII.

Na základe § 33d ods. 14 zákona o bankách má NBS povinnosť aspoň raz za kalendárny rok preskúmať určenie O-SII a výsledok preskúmania oznámiť príslušnej O-SII a Európskemu výboru pre systémové riziká. Toto rozhodnutie sa Bankovej rade NBS štandardne predkladá v mesiacoch apríl, resp. máj.

Na základe § 33d ods. 10 zákona o bankách, ak O-SII je dcérskou spoločnosťou globálne systémovo významnej banky (G-SII) alebo dcérskou spoločnosťou O SII, ktorá je materskou bankou v Európskej únii a podlieha vankúšu pre O-SII na konsolidovanom základe, tak vankúš pre O-SII, ktorý sa vzťahuje na O-SII na individuálnom základe alebo subkonsolidovanom základe, nesmie presiahnuť nižšiu z týchto hodnôt:

- a) súčet vyššej z hodnôt miery vankúša pre G-SII alebo O-SII, ktorá sa vzťahuje na skupinu na konsolidovanom základe a 1 % celkovej rizikovej expozície vypočítanej podľa osobitného predpisu,
- b) 3 % celkovej rizikovej expozície vypočítanej podľa osobitného predpisu alebo hodnota miery vankúša pre O-SII, ktorej uplatnenie na skupinu na konsolidovanom základe povolila Európska komisia.

Výšku vankúša pre O-SII teda efektívne obmedzuje buď limit na úrovni 3 % alebo O-SII/G-SII vankúš materskej banky zvýšený o 1 p. b. NBS využíva rôznu formu makroprudenciálnych nástrojov.

Príloha 2 - Metodický rámec

Na preskúmanie O-SII používa NBS metodiku publikovanú v usmernení EBA, ktorá umožňuje proces identifikácie O-SII rozdeliť na dva kroky. Prvý krok spočíva vo výpočte skóre pre 10 indikátorov, ktoré stanovila EBA. Celkové skóre bánk sa vypočíta na základe stanovených váh týchto indikátorov, pričom hraničné skóre pre identifikáciu O-SII je na úrovni 350 b. b.

Druhý krok spočíva vo výpočte skóre pre 9 indikátorov, ktoré určila NBS. Jedná sa o tieto indikátory: celkové aktíva, retailové úvery a vklady, podnikové úvery a vklady, štátne dlhopisy, medzibankové pohľadávky a záväzky a kryté dlhopisy. Tieto indikátory lepšie odzrkadľujú charakter systémového rizika v slovenskom bankovom sektore, pričom váhy indikátorov sú rozdelené proporčne medzi jednotlivé segmenty slovenského bankového sektora. Hranica identifikácie O-SII je stanovená na úrovni 350 b. b. Použitú metodiku (zoznam indikátorov aj ich váhy) uvádza tabuľka 2.

Tabuľka 2

Metodika na určenie O-SII

Indikátory	Prvý krok - váhy	Druhý krok - váhy
Celkové aktíva	25,00 %	20,00 %
Hodnota domáчих platobných transakcií	8,33 %	
Vklady vkladateľov súkromného sektora v rámci EÚ	8,33 %	
Úvery poskytované príjemcom súkromného sektora v rámci EÚ	8,33 %	
Nominálna hodnota OTC derivátov	8,33 %	
Cezhraničné pasíva	8,33 %	
Cezhraničné aktíva	8,33 %	
Pasíva v rámci finančného systému	8,33 %	
Aktíva v rámci finančného systému	8,33 %	
Zostatková hodnota emitovaných cenných papierov	8,33 %	
Retailové úvery		10,00 %
Retailové vklady		10,00 %
Podnikové úvery		10,00 %
Podnikové vklady		10,00 %
Štátne dlhopisy		10,00 %
Medzibankové pohľadávky		7,50 %
Medzibankové záväzky		7,50 %
Kryté dlhopisy		15,00 %

Zdroj: EBA, NBS

Poznámka: O-SII – lokálne systémovo významné banky, EÚ – Európska únia, OTC deriváty – mimoburzové deriváty, EBA – Európsky orgán pre bankovníctvo.